Postadres:
Postbus 150
2670 AD Naaldwijk
Bezoekadres:
Verdilaan 7
2671 VW Naaldwijk
T 14 0174
E info@gemeentewestland.nl
I www.gemeentewestland.nl

Aan de raad van de gemeente Westland

| UW BRIEF | UW KENMERK | ZAAK-/PROJECTNR. | DOCUMENTNR. | BIJLAGE(N) |
|---|---|---|---|---|
| | | | 24-0019757 | |

| CONTACTPERSOON | CLUSTER | TELEFOONNUMMER | DATUM VERZONDEN |
|---|---|---|---|
| W.J. Witjes | Dienstverlening | (0174) 673 102 | 29 FEB. 2024 |

ONDERWERP
Initiatiefvoorstel Referendumverordening Westland 2024

Geachte raad,

Op 29 november 2023 diende de fractie van Westland Verstandig het initiatiefvoorstel 'Referendumverordening Westland 2024' in. In de raadsvergadering van 13 december 2023 kwam het initiatiefvoorstel procedureel aan de orde. Aan het college is een advies gevraagd op het initiatiefvoorstel. Dit advies staat in deze brief.

**Participatie**
Het instrument referendum heeft tot doel inwoners te betrekken bij kwesties die voor hen van belang zijn door hen daar een stem over uit te laten brengen. Het college is groot voorstander van het betrekken van inwoners bij grote onderwerpen. We deden dat bijvoorbeeld bij het plan voor een Onderwijs- en Ontmoetingscentrum in Poeldijk. Op dit moment hebben we al verschillende mogelijkheden om inwoners te betrekken bij gemeentelijk beleid. Hiertoe stelden we recentelijk participatiebeleid op. Ook de Omgevingswet stimuleert dat we burgers actiever en eerder benaderen om mee te denken over nieuwe plannen. Dit met als doel (nieuwe) ruimtelijke plannen aan te vullen c.q. te verbeteren.
Met een referendum betrek je inwoners weliswaar bij een vraagstuk maar dit is veelal eendimensionaal. Afweging van belangen is daarbij veelal niet aan de orde. Wij zijn van mening dat het bestaande participatiebeleid meer dan voldoende mogelijkheden biedt om inwoners actief en in verschillende vormen te betrekken bij het gemeentelijk beleid. Een referendum voegt in die zin niets toe.

**Legitimiteit**
De legitimiteit van de door uw raad genomen besluiten berust op de laatstgehouden gemeenteraadsverkiezing, waarbij 55% van de kiesgerechtigden opkwam. Om eenzelfde legitimiteit van een uitslag van een referendum te verkrijgen, verdient het aanbeveling om ook voor een referendum het opkomstpercentage van de laatstgehouden gemeenteraadsverkiezing aan te houden. Daarnaast wijzen we erop dat een referendum gebruikt kan worden om besluitvorming die is voorbehouden aan het volksvertegenwoordigende orgaan in handen te stellen van inwoners. De wetgever heeft ooit bedacht dat de gemeenteraad het hoogste orgaan van de gemeente is. Wij geven in

ALG BCR 006

overweging deze positie nadrukkelijk mee te wegen in uw besluitvorming over de referendumverordening. Het wegen van verschillende belangen is een aspect van de representatieve democratie en juist om die reden ligt het primaat van besluitvorming bij een bestuurs- of volksvertegenwoordigend orgaan.

**Doorlooptijd**

Het organiseren van een referendum heeft een doorlooptijd van ruim vier maanden vanaf het moment dat voldoende kiezers een definitief verzoek voor een referendum ondersteunen tot het moment waarop de uitslag bekend is. Voor het raadsvoorstel waar het referendum betrekking op heeft betekent een referendum dat besluitvorming minimaal tien tot twaalf maanden langer duurt. Immers, voordat we kunnen starten met de feitelijke organisatie van een referendum moet beraadslaging hebben plaatsgevonden over het inleidend en definitief verzoek én over de advisering door de referendumcommissie die zich moet buigen over de uiteindelijk aan de inwoners voor te leggen vraagstelling.

**Kosten**

Tot slot wijzen we erop dat eerdere referenda elders in Nederland laten zien dat, rekening houdend met het inwoneraantal van Westland, het organiseren van een referendum onze gemeente ongeveer € 270.000 dan wel € 420.000 kost. Het eerste bedrag geldt als het referendum samenvalt met reguliere verkiezingen, het tweede als het separaat wordt georganiseerd. Het gaat om kosten voor de uitvoering, vergoeding aan en ondersteuning van de leden van de Referendumcommissie, het bevorderen van het maatschappelijk debat en een gemeentelijke informatiecampagne. De meerjarenbegroting van de gemeente biedt vooralsnog geen dekking voor deze kosten. Als uw raad het initiatiefvoorstel aanvaardt, is het advies aan de raad om aan te geven waar de dekking gevonden moet worden. U kunt dit betrekken bij de overwegingen rond de Perspectiefnota.

Gelet op de hiervoor aangegeven argumentatie geven wij er de voorkeur aan het bestaande participatiebeleid uit te voeren en daar het instrument van een referendum niet aan toe te voegen.

Hoogachtend,

burgemeester en wethouders van Westland,
de secretaris, de burgemeester,

M.L.M. Weerts B.R. Arends